

VI. YHTEENVETO

Tutkielmassa käsitellään kotiloiden esiintymistä Kokemäenjärven vesistön eteläosan järvissä. Tutkimusalueen pohjoisosassa järvet ovat vähäravinteisia, eteläosassa rehevöityviä ja erittäin reheviä (Kuva 23).

J. Aho on kerännyt näytteet vuosina 1965 ja 1966. Näyteasemia on 22, näiltä on 129 näytettä. Kotiloita on näytteissä 11694. Ala-Paavolan vuosina 1966 ja 1967 keräämisessä 45 näytteessä on 3446 kotiloa. Pohjaeläinnäytteissä tavattiin 88 kotiloa. Kotilolajeja aineistossa on 19. Kotiloiden esiintymistä kuvattaessa on käytetty konstanssi- ja dominanssiarvoja.

Vähäravinteisissa järvissä tavattiin 14 kotilolajia, rehevöityvissä ja erittäin rehevissä järvissä 17 lajia. Kärjenniemenselällä, missä perustuotanto on jätevesien takia osittain estynyt, tavattiin neljä ja Pyhäselällä kolme kotilolajia. Ala-Paavolan aineistossa on kotilolajeja 17, konstanssit ja dominanssit ovat joiltain osin erilaiset kuin Ahon aineistossa.

Pohjaeläinaineistossa on 1-5 m syvyydestä 10 kotilolajia. Kotiloita tavataan pohjaeläinnäytteissä runsaammin pohjoisella vähäravinteisella osa-alueella. Kotiloita tavataan Ruotsissa, Tanskassa ja Keski-Euroopassa huomattavasti yleisemmin syvällä kuin Suomessa.

Kivikkorannoilla tavatut lajit ovat samoja kuin kirjallisuudessa mainitut, paitsi Acroloxus lacustris, joka tutkimusalueella on luultavasti näytteidenottomenetelmän takia yleisempi kivikkorannoilla. Lisäksi Gyraulus riparius on kirjallisuustietojen mukaan kasvirantalaji, mutta tämän aineiston perusteella laji on selvästi yleisempi kivikkorannoilla.

Kasvirannoilla kasvillisuuden rehevöityminen vaikuttaa edullisesti kotiloiden esiintymiseen. Kasvirannoilla lajit ovat samoja kuin kirjallisuudessa mainitut.

Kokonaiskovuuden lisääntyessä suurenee kotiloiden lajimäärä 2.0 °dH asti. Keskimääräiset lajimäärät ovat Kokemäenjoen vesistön alueella korkeammat alhaisissa kokonaiskovuusluokissa kuin Tampereen alueella. Tutkimusalueella on positiivinen korrelaatio lajimäärien ja kokonaiskovuuden välillä pohjoisella osa-alueella, eteläisellä alueella korrelaatio on negatiivinen. Kotilot esiintyvät Tampereen ja Kokemäenjoen vesistön alueilla vesissä, joiden kokonaiskovuus on alhaisempi kuin mitä Etelä-Ruotsissa, Brittein saarilla ja Keski-Euroopassa kotilot vaativat.

Tutkimusalueella on korrelaatio kotiloiden lajimäärien ja pH:n välillä eteläisellä osa-alueella, pohjoisella alueella ei korrelaatiota ole. Kokemäenjoen vesistön alueella on lajien määrä korkeampi alhaisissa pH-luokissa kuin Tampereen alueella.

Alkaliniteetin ja kotiloiden lajimäärien välillä ei tutkimusalueella ole korrelaatiota.

Vesien rehevöitymisaste ilmenee tutkimusalueella KMnO_4 -kulutuksen ja elektrolyyttisen johtokyvyn arvoista, nämä ovat korkeammat tutkimusalueen eteläosassa. Kotiloiden yksilömäärät ovat korkeimmat rehevöityneillä alueilla. Tuoreiden jätevesien haitallinen vaikutus ilmenee selvästi pahiten likaantuneilla alueilla.